

Danyel kitaby — ýetmiş iki sany

Pygamberlikdäki Birleşme: Gadymy Ysraýylyň Bölünişinden Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň Ahyryna çenli

Jeff Pippenger

2024-02-05

Ýeroboamyň pitnesiniň şaýatlygy gadymy Ysraýylyň iki millete bölünişiniň taryhy hem bolup durýar. On taýpadan düzülen demirgazyk patyşalygy Ysraýyl, käwagt bolsa Efraýym diýlip atlandyrylýardy, günorta patyşalyk bolsa Ýahuda diýlip bilinýärdi. Ezeekiliň döwründe patyşalyk eýýäm köp ýyllardan bäri iki patyşalyga bölünipdi, we otuz ýedinji bapda Ezeekile şol iki patyşalygyň ýene bir millet boljakdygyny görkezýän pygamberlik berildi. Şol pygamberlik ýer ýüzüniň haýwanasynyň (Amerikanyň Birleşen Ştatlary) irki taryhynda berjaý boldy, we soňky gezek Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ahyrynda berjaý bolýar, çünki Isa hemişe bir zadýň ahyryny şol zadýň başlangyjy arkaly suratlandyrýar.

Ýerowbogamyň Ysraýyl iki patyşalyga bölünen wagtyndaky pitnesi, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň başlangyjyndaky pitnäni, şeýle hem onuň soňundaky pitnäni aňladýar. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň başlangyjyndaky we soňundaky pitne iki patyşalygyň birleşmegini öz içine alýar. Bu makalalarda Waýt uýanyň ýazgylaryndan gaýta-gaýta getirilişi ýaly, Ylham kitabynyň on sekizinji baby ybadathanalara edilen iki çagyryşy aňladýar. Ýekşenbe güni baradaky kanun krizisiniň sagadynda birleşdirilýän iki millet ýüz kyrk dört mün bilen heniz Wawilonda bolan Hudaýyň beýleki sürüsidir.

Millerit taryhynda birleşdirilen iki millet Ýahuda bilen Efraýymdy. Olar degişli ýagdaýda iki patyşalyga garşy aýratyn gazaplar 1798-nji ýylda, soňra bolsa 1844-nji ýylda tamamlananda birleşdirildi. Ezeziel kitabynyň otuz ýedinji babyndaky “üstesine-de” sözi bu ulanylyşyň dogrudygyna ynamly bolmaga mümkinçilik berýär. “Üstesine-de” sözi, özünden soň gelýän habary özünden ön gelen habaryň üstünde goýmagy aňladýar.

Rebbiň sözi ýene maňa gelip şeýle diýdi: «Ýene-de sen, ynsan ogly, özüňe bir taýak al-da, onuň üstüne: “Ýahuda üçin we onuň ýoldaşlary bolan Ysraýyl ogullary üçin” diýip ýaz. Soňra başga bir taýak al-da, onuň üstüne: “Ýusup üçin, ýagny Efraýymyň taýagy üçin we onuň ýoldaşlary bolan tutuş Ysraýyl öýi üçin” diýip ýaz. Soňra olary biri-birine birleşdirip, bir taýak et; olar seniň eliňde bir bolar». Ezekiýel 37:15–17.

Hezekiel “mundan başga-da” diýende, gaýtalap beýan etmek we giňeldip açmak diýen pygamberlik ýörelgesini ulanýar. Hezekiel iki taýajyk almaly, biri Ýahuda üçin, beýlekisi Efraýym üçin, hem-de şol iki taýajyk arkaly suratlandyrylan pygamberligi öňki pygamberligiň üstüne getirmeli. Öňki pygamberlik görnüşi birinji aýatda başlapdy, şol ýerde Hezekiel öli, gurak süňklerden doly bir jülge alnyp gidilipdi.

Rebbiň eli meniň üstümde boldy, Rebbiň Ruhy arkaly meni çykaryp, süňklerden doly jülgeňiň ortasyna goýdy. Ol meni olaryň daş-töwereginden geçirip goýberdi; ine, açyk jülgede olaryň

juda köpdüğini gördüm; we ynha, olar gaty gurapdylar. Ol maňa diýdi: «Eý, ynsan ogly, bu süňkler janlanyp bilermi?» Men jogap berdim: «Eý, Hökürowan Reb, muny Sen bilýärsiň». Ol ýene maňa diýdi: «Bu süňkler hakynda pygamberlik et-de, olara aýt: “Eý, gurak süňkler, Rebbiň sözünü diňläň. Hökürowan Reb bu süňklere şeýle diýýär: Ine, Men size dem salararyn, siz janlanarsyňyz. Men siziň üstüňize siňir goýaryn, siziň üstüňizde et ösdürerin, sizi deri bilen örtüp, üçinize dem salararyn, siz janlanarsyňyz; şonda Meniň Rebdigimi bilersiňiz”». Şeýlelikde, maňa buýruşy ýaly pygamberlik etdim; men pygamberlik edip durkam, bir ses çykdy, we ynha, bir sarsgyn boldy, süňkler biri-birine, her süňk öz süňgüne birleşdi. Men seredip durkam, ynha, olaryň üstünde siňir peýda boldy, et ösdi, ýokarsyndan deri örtüdi; emma olarda heniz dem ýokdy. Soňra Ol maňa diýdi: «Ýele pygamberlik et, pygamberlik et, eý, ynsan ogly, we ýele aýt: “Hökürowan Reb şeýle diýýär: Eý, dem, dört ýelden gel-de, bu öldürilenleriň üstüne üfle, olar janlansynlar”». Men Onuň maňa buýruşy ýaly pygamberlik etdim; dem olaryň içine girdi, olar janlandylar we aýaklarynyň üstünde durdular, örän uly bir goşun boldular. Soňra Ol maňa diýdi: «Eý, ynsan ogly, bu süňkler bütin Ysraýyl öýüdir. Ine, olar: “Süňklerimiz gurady, umydymyz ýok boldy; biz ýok bolup gitdik” diýýärler. Şonuň üçin pygamberlik et-de, olara aýt: “Hökürowan Reb şeýle diýýär: Ine, eý, Meniň halkym, Men mazarlaryňyzy açaryn, sizi mazarlaryňyzdan çykaryp alaryn we sizi Ysraýyl ýurduna getirerin. Eý, Meniň halkym, Men mazarlaryňyzy açyp, sizi mazarlaryňyzdan çykaryp alanymda, Meniň Rebdigimi bilersiňiz. Men Öz Ruhumy üçinize salaryn, siz janlanarsyňyz, Men sizi öz ýurduňyzda ýerleşdirerin; şonda Men Rebbiň aýdandygymy we ony ýerine ýetirendigimi bilersiňiz” diýipdir Reb». Hezekiýel 37:1–14.

Bu makalalaryň iň başyndan bäri biz öli süňkleriň jülgesiniň soňky günlerdäki Hudaýyň halkyny aňladýandygyny, hem-de olaryň aýak üstünde beýik bir goşun bolup durmagyna sebäp bolýan dört ýel baradaky habaryň üçünji Wanyň Yslamyny kesgitleýän Gijeki ýarymda çykan gykylyk habarydygyny görkezýäris. White uýa şol süňkleri Hudaýyň halky diýip kesgitleýär.

Men galamymy goýup, janymy doga bilen ýokary göterýärim: Reb öz ýolundan azaşan halkynyň üstüne dem ursun; olar gury süňkler ýalydyr, ýaşasynlar. General Conference Bulletin, 1893-nji ýylyň 4-nji fewraly.

Öňki makalalarda 2020-nji ýylyň 18-nji iýulyny kesgitleän pygamberlik habarynyň nädogry bolandygyny we şol ýalan yglaýyň on gyz baradaky timsalda ilkinji lapykeçligiň hem-de eglenme döwrüniň gelendigini görkezendigini beýan etdik. Wagty yglaý etmek Milleritler döwründe kanuny bolsa-da, 1844-nji ýyldan soň, wagta daýanýan başga hiç bir habar bolmaly däldi. “Future for America” 2020-nji ýylyň 18-nji iýuly baradaky yglaýy edende, wagty yglaý etmegiň makul hasaplanan taryhyna yza gaýtdylar; şeýle etmek bilen günä gazandylar, we olar Ylham kitabynyň on birinji babyndaky beýik şäheriň köçesinde öldürüldiler. Köçede öli bolanlaryndan soň, olar üç ýarym günden soň iki şaýadyň direlişi ýaly, direldilmäge mätäç boldular.

“Gurak süňkleriň herekete gelmegi üçin, edil ölümlerden direliş ýaly, olara Hudaýyň Mukaddes Ruhý tarapyndan dem üflenilmegi gerekdir.” Bible Training School, December 1, 1903.

Öňki makalalarda biz iki şaýady direldýän dört yeliň habarynyň üçünji Hasratyň Yslam habarydygyny, hem-de bu habaryň ahyrky günleriň Gijeki Ýarymda Aýdylan Çagyryş

habarydygyny görkezdik. Ezekiýel: «mundan başga-da» diýýär, we şeýle etmek bilen, Gijeki Ýarymda Aýdylan Çagyryşyň yglan edilmegini suratlandyran taryhyň dowamynda, biri Efraýym, beýlekisi Ýahuda hökmünde görkezilen iki taýagyň birleşdirilip, bir millet bolmalydygyny kesgitledi. On gyzyň timsaly ahyrky günlerde, Millerçi taryhda berjaý bolşy ýaly, «hat-ba-hat» berjaý bolýar. Gijeki Ýarymda Aýdylan Çagyryşyň Millerçi taryhda berjaý bolan döwründe, hem-de ahyrky günleriň berjaý bolşunda, «iki taýak» birleşdirildi we birleşdiriler.

Iki taýak gadymy Ysraýylyň demirgazyk (Efraýym) we günorta patyşalyklaryny (Ýahuda) aňladýardy. Şeýle hem biz William Milleriň Ylýas tarapyndan öňden görkezilendigini, hem-de gurakçylygyň üç ýarym ýylynyň dowamynda Ylýasyň Sareptaly dul aýalyň ýanyna gidendigini görkezdik.

Soňra Rebbiň sözi oňa gelip şeýle diýdi: «Tur, Sidona degişli bolan Zarephatha git-de, şol ýerde ýaşap gal; ine, Men ol ýerde bir dul aýala seni eklemek üçin buýruk berdim». Şeýlelikde, ol turup Zarephatha gitdi. Şäheriň derwezesine gelende, ine, şol dul aýal odun çöplerini ýygnap ýördi; ol ony çagyryp: «Maňa, haýyş edýäriň, içmegim üçin bir gapda biraz suw getir», diýdi. Ol suwy getirmäge barýarka, ol onuň yzyndan gygyryp: «Maňa, haýyş edýäriň, eliňde bir döwüm çörek hem getir», diýdi. Şonda ol aýtdy: «Seniň Hudaýyň Reb diridir, meniň bişirilen çöregim yok; diňe bir çelekle bir owuç un we küýzede biraz ýag bar. Ine, men iki sany çöpjagaz ýygnap ýörün; içeri girip, ony özüm we oglum üçin taýýarlaryň, soň ony iýip ölerin». Ylýas oňa diýdi: «Gorkma; git-de, aýdyşyň ýaly et. Emma ilki şondan maňa kiçijik bir köke taýýarla-da, ony maňa getir; ondan soňra özüň we ogluň üçin taýýarla. Çünki Ysraýylyň Reb Hudaýy şeýle diýýär: Reb ýere ýagys ýagdyrjak güne çenli un çelegi tükenmez, ýag küýzesi hem boşalmaz». Şeýlelikde, ol gidip, Ylýasyň sözüne görä etdi; we ol hem, Ylýas hem, onuň öýi hem köp günläp iýdi. 1 Patyşalar 17:8–15.

Geçelgedäki “köp günler” Ahabyň Ylýasy gözlän üç ýarym ýyly bolup, ol papalygyň yzarlamasynyň müň iki ýüz altmyş ýylyny alamatlandyrdy. Papalygyň yzarlamasynyň şol “köp günleri” hakda Isa şeýle diýdi:

Eger şol günler gysgaldylmadyk bolsa, onda hiç bir adam halas bolmazdy; emma saýlananlaryň hatyrasyna şol günler gysgaldylar. Matta 24:22.

Waýt uýam Isa Mesihiniň “şol günler” diýen sözlerini gönüden-göni papalyk yzarlamalarynyň döwri hökmünde kesgitleýär.

«Ybadathananyň yzarlanlymagy 1260 ýylyň bütin döwri boýunça dowam etmedi. Hudaý Öz halkyna bolan rehimdarlygy bilen olaryň otly synagynyň möhletini gysgalttdy. Halasgär ybadathana başdan inýän “uly muşakgat” barada öňünden aýdyp şeýle diýdi: “Eger şol günler gysgaldylmadyk bolsady, hiç bir ten gutulmazdy; ýöne saýlananlaryň hatyrasyna şol günler gysgaldylar.” Matta 24:22. Reformasiýanyň täsiri arkaly yzarlama 1798-nji ýyldan öň bes edildi». The Great Controversy, 266, 267.

Ilyas pygamberiň dul aýal tarapyndan üpjün edilen “köp günleri”, Daniýel tarapyndan kesgitlenen papalyk yzarlamalarynyň hem şol “köp günleri” bolupdy.

Halkyň arasynda akyl ýetirýänler köplere öwrederler; emma olar ençeme günläp gylyçdan, otdan, ýesirlikden we talaňçylykdan ýykylarlar. Olar ýykylanda, azajyk kömek bilen goldanarlar; ýöne köpler olara ýaranjaň sözler bilen goşularlar. Şeýle-de, olardan käbir akyl ýetirýänler synalmak, päklenmek we ak edilmek üçin, ahyrzamanyň wagtyna çenli ýykylarlar; çünki bu heniz bellenen wagt üçindir. Daniýel 11:33–35.

Aýatlardaky “ahyryň wagty”, şol bir wagtda “bellänilen wagt” hem bolup, 1798-nji ýyl bolupdy we ol, Sareptaly dul aýalyň ýanyndaky Ýlýasyň döwründe öňden nusgalanan papalyk yzarlamalarynyň soňuny alamatlandyrdy. Şol taryhda dul aýal, durmuşa çykmadyk ybadathanany aňladyp, Ýlham kitabyň on ikinji babynda çöldäki ybadathana hökmünde tanaldy. Ol bir taýagy ýa-da on taýagy däl, eýsem iki taýagy ýygnaýardy. Hezekiýele iki taýak almaly diýlipdi: biri Ýsraýylyň demirgazyk patyşalygy üçin, beýlekisi Ýsraýylyň günorta patyşalygy üçin, soňra bolsa olary bir taýak etmek üçin birleşdirmelidi. Şol iki patyşalyk ikisi hem iki mün baş ýüz ýigrimi ýyl bäri dargadylan ýagdaýdady, emma Hudaýyň wadasy Olaryň ýygnaýjakdygy bolupdy. Ol aýal birleşdirilmeli bolan şol iki taýagy ýygnaýardy we muny “Reb ýer ýüzüne ýagyş ýagdyrýan güne çenli” edýärdi.

Rebbiň “ýagyş” iberen günü, Millerçi taryhynyň Gijeki Ýarym Çagyryşyny alamatlandyrýardy; şol çagyryş 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda tamamlandy, şol gün Ähtiň Habarçysy, 1798-nji ýyldan (birinji gazabyň soňy) başlap 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryna (soňky gazabyň soňy) çenli guran ybadathanasyna duýdansyz geldi. Şol döwürde, Ezekeiliň süňkler jülgesi baradaky şekillendirmesinde beýan edilen Gijeki Ýarym Çagyryş habary ýerine ýetdi: demirgazyk we günorta patyşalyklarynyň iki taýagy birleşdirilip, bir patyşaly bir millet emele getirildi, çünki 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda Mesih Atanyň huzuryna gelip, bir patyşalyk kabul etdi.

Mesihniň mukaddes mekanyň arassalanmagy üçin biziň beýik ruhanymyz hökmünde in mukaddes ýere gelşi, Daniel 8:14-de görkezilişi ýaly; Ynsan Oglunyň Gadymy Günlere gelşi, Daniel 7:13-de beýan edilişi ýaly; hem-de Rebbiň Öz ybadathanasyna gelşi, Malaki tarapyndan öňünden aýdylşy ýaly — bularyň hemmesi şol bir hadysanyň beýanydyr; munuň özi, şeýle hem, Mesihniň Matta 25-de on gyz baradaky timsalynda beýan edişi ýaly, güýewiň toýa gelşi arkaly-da şekillendirilýär». The Great Controversy, 426.

Mesih, Danyýelda görkezilişi ýaly, 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda patyşalygy kabul etdi.

Gije görnüşlerde gördüm: ine, ynsan Ogluna meňzeş Biri asmanyň bulutlary bilen gelýärdi; Ol Günleriň Gadymysynyň huzuryna geldi, Ony Onuň öňüne getirdiler. Oňa häkimiýet, şöhrat we patyşalyk berildi; ähli halklar, milletler we diller Oňa gulluk etsinler diýip. Onuň häkimiýeti ebedilik häkimiýetidir, ol ýok bolmaz; Onuň patyşalygy bolsa hiç haçan weýran edilmez. Daniýel 7:13, 14.

Ýezekeiliň iki taýagy birleşdirilende, olaryň üstünde bir patyşa bolar.

Meniň hyzmatkärim Dawut olaryň üstünden patyşa bolar; olaryň hemmesiniň bir çopany bolar. Olar hem meniň hökümlerime görä gezerler, düzgünlerimi berjaý ederler we olary ýerine ýetirerler. Olar meniň hyzmatkärim Ýakuba beren, atalaryňyzyň ýaşan ýurdunda mesgen tutarlar; olar, özlери-de, olaryň çagalary-da, çagalarynyň çagalary-da ol ýerde ebedilik ýaşarlar.

Meniň hyzmatkärim Dawut bolsa ebedilik olaryň begi bolar. Ezeikiýel 37:24, 25.

Ähli pygamberler biri-biri bilen ylalaşýar, we patyşa Dawut 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda Atanyň huzuryna gelen Mesihdir; ol ýerde Ysraýylyň iki taýagyndan — Ysraýyl (demirgazyk patyşalyk) we Ýahuda (günorta patyşalyk) — bir ýere ýygňalan bir patyşalygy kabul etdi. Iki patyşalygyň pyramagy, Mesihniň weýran edilen we aýak astyna salnan ybadathanany galdyran 1798-den 1844-e çenli kyrk alty ýylyň dowamynda soňlandy. Ol ybadathanany galdyrylanda, soňra Ähtiň Habarçysy hökmünde, Malaky pygamberiň üçünji babyndaky pygamberlige laýyklykda, duýdansyz Öz ybadathanasyna geldi. Ezeikiýel hem bu hakykat bilen ylalaşýar, çünki ähli pygamberler biri-biri bilen ylalaşýar.

Gulum Dawut olaryň üstünden patyşa bolar; olaryň hemmesiniň bir çopany bolar. Olar hem hökümleme göre ýörärler, düzgünnamalarymy berjaý edip, olary ýerine ýetirerler. Olar hyzmatkärim Ýakuba beren ýurdumda, atalaryňyzyň ýaşan ýerinde ýaşarlar; özlere-de, olaryň çagalary-da, çagalarynyň çagalary-da şol ýerde baky ýaşarlar. Gulum Dawut bolsa olaryň baştutany bolup baky durar. Mundan başga-da, olar bilen parahatçylyk ähtini baglaşaryn; bu olar üçin ebedi äht bolar. Men olary berkiderin, köpelderin we mukaddes ýerimi olaryň arasynda ebedilik goýaryn. Meniň çadyrymam olaryň bilen bolar; hawa, Men olaryň Hudaýy bolaryn, olar hem Meniň halkym bolar. Ezeikiýel 37:24–27.

Mesihniň Özi ybadathanany gurýar.

Oňa şeýle diý: Hökmürowan Reb şeýle diýýär: Ine, ady Şaha bolan Adam; ol öz yerinden ösüş alyp çykar we Rebbiň ybadathanasyny gurar. Hawa, Rebbiň ybadathanasyny hut özi gurar; ol şöhraty göterer, tagtynda oturyp höküm sürer; ol öz tagtynda ruhany bolar. Parahatçylyk maslahaty olaryň ikisiniň arasynda bolar. Täçler bolsa Rebbiň ybadathanasynda ýadygärlik hökmünde Helem üçin, Tobiýa üçin, Ýedaýa üçin we Sefanyanyň ogly Hen üçin bolar. Uzakdakylaryň hem gelip, Rebbiň ybadathanasynda gurarlar, şonda Hökmürowan Rebbiň meni size iberendigini bilersiňiz. Eger siz Hudaýyňyz Rebbiň sesine yhlas bilen gulak assaňyz, bu amala aşar. Zekerýa 6:12–15.

Mesih Şahadyr, we Ol Öz ybadathanasyny ýyksalar, ony üç günde galdyryjakdygyny aýtdy; şonda ýehudiler ybadathanany gurmak üçin kyrk alty ýyl gerek bolandygyny jogap berdiler.

Şonda ýehudylar Oňa şeýle jogap berdiler: «Bu işleri edýändigine bize nähili alamat görkezýärsiň?» Isa olara jogap berip aýtdy: «Bu ybadathanany ýykyň, Men ony üç günde dikelderin». Şonda ýehudylar aýtdylar: «Bu ybadathana kyrk alty ýyl guruldy, Sen ony üç günde dikeldersiňmi?» Ýahýa 2:18–20.

Mesih bu bapda Öz teni hakynda aýdýardy, emma ähli pygamberler öz ýaşan günlerinden has köp soňky günler barada aýdýarlar. Mesihniň üçünji günde direlmegi, Ýarygije Çagyryşy döwründe Mukaddes Ruhniň dökülip berilmeginde öli sünkleriň direlmegini aňladýardy. Ylýasyň şaýatlygynyň mowzugy bolan ýagyş, onuň Baalyň we Aştarotyň pygamberleri bilen garşylaşygynyň in ýokary nokadynda ýüze çykdy. Şonda Ylýasyň Hudasynyň hakyky Hudaýdygy, şeýle hem Ylýasyň hakyky pygamberdigi görkezildi.

Ilkinji lapykeçlik gelende, protestantlaryň Baal bilen Aştarotyň pygamberleri arkaly nyşanlanyşy ýaly ýalan pygamberlere öwrülendigi aýan edildi. Şondan soň gijikme wagty başlandy we ol Gijeki Gykylyk habaryna alyp bardy; şol habar bolsa Mesihiň Öz ybadathanasyna duýdansyz gelmegine getirdi. Gijeki Gykylyk, süňkleri beýik bir goşun hökmünde ýerinden galdyryan Hezekiýeliň habary bilen şekillendirilýär. Mundan başga-da, şol döwürde (kyrk alty ýyl) iki taýak bir halky emele getirmek üçin, bir patyşanyň astynda birleşdirilmelidi.

Rebbiň sözi ýene maňa gelip şeýle diýdi: «Ynha, eý adam ogly, özüňe bir taýak al-da, onuň üstüne: “Ýahuda we onuň ýoldaşy bolan Ysraýyl ogullary üçin” diýip ýaz. Soňra başga bir taýak al-da, onuň üstüne: “Ýusup üçin, ýagny Efraýymyň taýagy we onuň ýoldaşy bolan bütin Ysraýyl öýi üçin” diýip ýaz. Soňra olary biri-birine birleşdirip, bir taýak et; olar seniň eliňde bir bolar. Seniň halkyňyň ogullary saňa ýüzlenip: “Bunlaryň manysynyň nämedigini bize görkezmejekmi?” diýenlerinde, olara aýt: “Perwerdigär Reb şeýle diýýär: Ine, Men Efraýymyň elindäki Ýusubyň taýagyny, ýagny onuň ýoldaşy bolan Ysraýyl taýpalaryny alaryn-da, olary onuň bilen, ýagny Ýahudanyň taýagy bilen birleşdirerin we olary bir taýak ederin; olar Meniň elimde bir bolar. Seniň üstüne ýazýan taýaklaryň olaryň gözünüň önünde seniň eliňde bolsun. Olara aýt: ‘Perwerdigär Reb şeýle diýýär: Ine, Men Ysraýyl ogullaryny giden ýerlerindäki butparaz halklaryň arasyndan alaryn, olary her tarapdan ýygnaryn we öz ýurtlaryna getirerin. Men olary ýurduň içinde, Ysraýylyň daglarynda bir millet ederin; olaryň hemmesine bir patyşa patyşa bolar. Olar indi mundan beýläk iki millet bolmazlar, hem-de asla indi iki patyşalyga bölünmezler. Olar indi mundan beýläk ne öz bütleri bilen, ne-de nejis zatlary bilen, ne-de hiç bir günäsi bilen özlerini haramlamazlar; emma Men olary günä eden ähli ýaşaaýyş ýerlerinden halas ederin we olary päklärin. Şeýlelikde olar Meniň halkym bolar, Men-de olaryň Hudaýy bolaryn.’» Ezekeil 37:15–23.

Dul aýalyň Ýarygije Perýatynda Ylýasyň ýagşynyň önüsyndasynda ýygnap ýören iki taýagy, dargadylan we 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda, antitipiki Ylalaşyk Gününiň başlan wagtynda, bir millete ýygnaalmaly bolan Ysraýylyň demirgazyk we günorta patyşalyklarydy; çünki wada edileni ýaly, şol wagtda Hudaý “olary tämizläň.” Derňew Hökümini aňladýan şol tämizleniş, hut şol wagtda başlandy. Şol iki taýagyň ýygnaýyşy dogry düşünilmelidir, çünki Hudaý hemişe bir zadyň soňuny şol zadyň başlangyjy bilen şekillendirýär.

1844-nji ýyl Ysraýylyň iki patyşalygynyň soňy boldy, çünki olar şol wagta çenli bir patyşalyga, ruhy Ysraýyla öwrülipdiler we şondan beýläk diňe bir millet bolmalydylar. Şol taryh olaryň iki millete öwrülen başlangyç taryhy, ýagny Ýerobogamyň pitnesiniň taryhy arkaly şekillendirilip görkezildi.

Ýeroboamyň galp ybadatçylyk ulgamynyň taryhy hem onuň patyşalygynyň ahyrynda şekillendirilmelidir. Gadymy Ysraýylyň başlangyjynda Harunyň gozgalaňy we demirgazyk patyşalygyň başlangyjynda Ýeroboamyň gozgalaňy 1863-nji ýylyň gozgalaňyny aňladýar, we 1863-nji ýyla diňe Ýeroboamyň patyşalygynyň ahyry, iki taýagyň birleşdirilmegi bilen şekillendirilişi ýaly, 1863-nji ýylyň üstüne hem goýlanda aýdyň düşünilýär. Şonda 1863-nji ýylyň gabanjaňlyk heýkelini dikelden bir nesil hökmünde şekillendirilýändigini aýdyň görüňär.

Bu barlagy indiki makalada dowam etdireris.

“Ýöne gury süňkleriň bu meňzetmesi diňe dünýä degişli bolman, eýsem beýik nur bilen bereketlenenlere-de degişlidir; çünki olar hem jülgäniň skeletleri ýalydyr. Olarda adamyň şekili, bedeniň gurluşy bar; emma olarda ruhy ýaşayyş ýokdur. Ýöne bu timsal gury süňkleri diňe adam şekillerine birleşdirilen ýagdaýynda galdyрмаýar; çünki diňe agzalaryň we keşbiň sazlaşygy bolmagy ýeterlik däl. Bedenleriň dik durup, herekete gelmegi üçin ýaşayyş demi olary janlandyrmalydyr. Bu süňkler Ysraýyl öýüni, Hudaýyň ybadathanasyny aňladýar, ybadathananyň umydy bolsa Mukaddes Ruhun janlandyryjy täsiridir. Olar ýaşar ýaly, Reb gury süňkleriň üstüne dem salmalydyr.

Hudaýyň Ruhy öz ýaşayyş beriji güýji bilen her bir ynsan serişdesinde bolmalydyr, şeýlelikde her bir ruhy myssa we siňir işe salnyp, hereketde bolsun. Mukaddes Ruhsyz, Hudaýyň demisiz, wyždan süýnükleşýär, ruhy ýaşayyş ýitirilýär. Ruhy ýaşayyş bolmadyk köpleriň atlary ybadathananyň ýazgylarynda bardyr, emma olaryň atlary Guzynyň ýaşayyş kitabynda ýazylan däl. Olar ybadathana goşulan bolmagy mümkin, ýöne Reb bilen birleşen däl. Olar belli bir borçlar toplumyny berjaý etmekde yhlasly bolup, diri adamlar hasap edilmegi mümkin; ýöne köpler: “ýaşayarsyň diýen adyň bar, emma öli” diýlenleriň arasyndadyr.

“Eger janyň Hudaýa hakyky öwrülişi bolmasa; eger Hudaýyň ýaşayyş beriji demi jany ruhy ýaşayşa diriltmese; eger hakykaty ykrar edýänler asmandan dogan ýörelge bilen herekete getirilmeyän bolsalar, onda olar ebedilik ýaşayan we baky galýan çüýremez tohumdan doglan däl. Eger olar Mesihni dogrulygyna özleriniň ýeke-täk howpsuzlygy hökmünde bil baglamasalar; eger olar Onuň häsiýetine laýyk bolmaga çalyşmasalar, Onuň ruhunda zähmet çekmeseler, onda olar ýalaňaçdyrlar, olaryň üstünde Onuň dogrulygynyň dony ýokdur. Köplenç ölümlere diriler hökmünde garalýar; çünki halas bolmagy öz garaýyşlaryna görä amala aşyranlar diýip atlandyranlaryň içinde, Hudaý Öz hoşallygyna görä islemek we etmek üçin işläp duran däl.”

Bu topar Ezekeiliň görgüsünde gören guran süňkleriň jülgesi bilen gowy şekillendirilýär. Review and Herald, 1893-nji ýylyň 17-nji ýanwary.